

· ביטחון אישי לכולנו ·

התוכנית למיגור הפשיעה

לכלל מכלל
מקום לכולנו

בראשות רולא דאוד ואלון-לי גרין

כדי להתמודד עם האלימות והפשיעה בחברה הערבית, ועם הגל הגדול של מקרי הרצח והעבריינות, נחוצה גישה כוללת ומקיפה, שמתמודדת גם עם ביטויי תופעת האלימות והפשיעה וגם עם הגורמים החברתיים שיוצרים אותה. אחרי שנים של הפקרה והזנחה מכוונות מצד הממשלה, לא מספיק לשנות רק את היחס של המשטרה לחברה הערבית. כעת נחוצה תכנית חירום ארצית שתשנה מן-היסוד את היחס של המוסדות, ותכלול שורה של צעדים דחופים בתחום המדיניות והכלכלה. זה מה שמפלגת מקום לכולנו מציעה - להילחם בפשיעה ובארגוני הפשע, להיאבק בשחיתות, לאסוף נשק ולסלק אותו מהרחובות, להגן על עדים, על מאוימים ועל משפחותיהם, להתמודד ברצינות עם הפשיעה הכלכלית, לאכוף צעדים נגד תופעת הפרוטקשן, ולטפל בהזנחת העומק - הכלכלית, החברתית והלאומית - של החברה הערבית בישראל. רק תכנית מקיפה תמגר את הפשיעה ותעצור את הרציחות.

1.

תכנית חומש לרפורמה במשטרה ולמיגור הפשיעה

במקום להיות חלק מהפתרון, במקרים רבים כיום המשטרה היא חלק מהבעיה. באופן מבני ושיטתי, ולאורך שנים, מתנהלת המשטרה לא כגוף נותן שירות לאזרחים הערבים, שבמרכז סדר היום שלו נמצאת הגנה על הביטחון האישי של כולנו, אלא כגוף המתנער מאחריות ומפקיר חברה שלמה. כדי להתחיל להתמודד עם זה, יש ליישם תכנית חומש, עם יעדים כמותיים ברורים לכל שנה בחמש השנים הבאות, לרפורמה בהתנהלות המשטרה ביחס לפשיעה:

- הורדה דרמטית של מספר הנרצחים והנפגעים מפשיעה בחברה הערבית, על ידי רפורמה מקיפה ביחס המשטרה לאזרחים הערבים - קביעת יעדים כמותיים ותיעדוף פענוח הרציחות והפשעים.
- שילוב משרדי הממשלה במאבק בפשיעה ושיתוף פעולה צמוד עם המשטרה, הפרקליטות וגופי האכיפה הכלכליים, תוך עבודה קהילתית ביישובים אדומים (ברוח התוכניות שבוטלו, "מסלול בטוח" ו"עוצרים את הדימום").
- ביטול הקיצוץ בתקצוב המאבק באלימות ובפשעה, והגדלתו במיליארדי שקלים לשנה.
- הגדלה דרמטית בהיקף השוטרים הערבים ביישובים ערבים מוכי-פשעה, שיפור זמן התגובה לקריאות.
- איסוף נשק לא חוקי ומניעת גניבה וסחר בנשק צבאי - לרבות איסוף אנונימי.

2.

מערך ארצי להגנה על מאוימים, עדים ומתלוננים

אחת הבעיות המקשות על התמודדות אפקטיבית עם בעיית האלימות והפשעה, היא העובדה שאנשים שהיו עדים לפשעים, אנשים שמאוימים בידי עבריינים, ואנשים שהעזו ומגישים תלונה במשטרה - הופכים חשופים בעצמם ליותר איומים וסכנות מידי ארגוני הפשע, באופן שמעודד אנשים להעלים עין ולא לפצות פה. נחוץ שינוי כיוון:

- יוקם ויתקצב מערך ארצי להגנה על מאוימים ובני משפחותיהם, לרבות עדים, נפגעי סחיטה ודמי חסות, נשים מאוימות, בעלי עסקים, עובדי ציבור, קבלנים וראשי רשויות, שיכלול הגנה פיזית, אבטחה למשפחות, ליווי משפטי, פתרונות דיור ומעבר חירום, תמיכה כלכלית זמנית, טיפול בטרומה וסיוע בקיום חיים נורמטיביים, רווחה ותעסוקה.
- מערך ההגנה על מאוימים יופעל כדי להגן על הרשויות המקומיות מפני חדירת ארגוני פשיעה למכרזים, וכדי להגן על ראשי רשויות, עובדים וקבלנים מפני סחיטה ואיומים.

3.

בניית חוסן כלכלי ופירוק השוק האפור כמנגנון שליטה של ארגוני הפשע

מדיניות האפליה הלאומית כלפי האוכלוסייה הערבית-הפלסטינית בישראל, שמתבטאת גם באפליה כלכלית מצד המדינה ומוסדותיה, יוצרת תנאים חברתיים שהם קרקע פוריה להתרחבות תופעת האלימות, לרבות שוק אפור וארגוני פשע שנכנסות לתוך הוואקום שנוצר בגלל היעדרה של המדינה. התשובה היא סגירת פערים, צמצום האפליה הלאומית, ובמיוחד יצירת תנאים שידחקו החוצה את השוק האפור:

- עידוד הרחבת שירותי הבנקאות בחברה הערבית וקביעת יעד לאומי לפתיחת סניפי בנק ביישובים הערבים, על מנת להפחית את התלות בשוק האפור.
- הקמת מערך אכיפה כלכלית שיחבר בין המשטרה, רשות המיסים, הרשות לאיסור הלבנת הון, רשות שוק ההון, הפרקליטות והרשויות המקומיות שיפעל לתפיסה וחילוט של נכסי פשיעה.
- רפורמת רישום בעלות קרקעות ביישובים הערבים, שתאפשר פיצול מגרשים, הסדרת בנייה ורישום מסודר של יורשי ובני משפחה - מהלך שיאפשר הרחבת מתן משכנתאות בחברה הערבית.
- החמרת האכיפה כלפי גורמים בשוק האפור, עבירות מס ופשיעה כלכלית, וריסוק חלקם בשרשרת של ארגוני הפשע.

4.

אופק חברתי, כלכלי וזהותי לצעירים

מדיניות האפליה הלאומית כלפי האזרחים הערבים בישראל, בכל תחומי החיים, מתבטאת בהיעדר מסגרות חברתיות של חינוך פורמלי ובלתי-פורמלי, בצמצום הזדמנויות התעסוקה ובחסימת האפשרות ללימודים. כתוצאה מכך נוצרת תופעה של "צעירים חסרי מעש", שאינם עובדים או לומדים, שארגוני הפשיעה מתבססים עליהם. במיוחד קשה מצבם של אותם צעירים שנחשפו לסביבה של אלימות, טראומה, חובות, נשירה והפקרה. בכך יש לטפל:

- יצירת תכנית לשנת התנדבות לאחר התיכון - מסגרת שתאפשר לצעירים ערבים להתנדב בקהילה, ותעניק משמעות ותחושת ערך שלא באמצעות התחברות לגורמים עבריינים. תכנית כזו תכלול השלמת בגרויות, הכשרה מקצועית, ותסייע בהכוונה אקדמית.
- בניית מרכזי צעירים, מסגרות לחינוך בלתי-פורמלי ומרכזי תרבות וספורט ביישובים הערבים.
- חיזוק מערך הרווחה, המקומי והארצי, למתן מענה אישי לנוער בסיכון.
- אכיפה אפקטיבית של חוקים נגד אפליה לאומית בתעסוקה.
- השקעה שוויונית ארוכת טווח בתקציבי חינוך ביישובים הערבים.
- סיוע בהקמת עסקים קטנים לצעירים בחברה הערבית, לרבות קרן השקעות והלוואות.

5.

דה-פוליטיזציה של המשטרה ושיקום אמון הציבור הערבי במשטרה

משטרת בן גביר הפכה בעיני אזרחים ערבים רבים לאיום, ולגורם של רדיפה ודיכוי. כדי לשקם את אמון הציבור במשטרה, המשטרה צריכה להשתנות, ולהפוך להיות לגוף שבמרכזו הצרכים של האנשים, ולא טובת הממשלה:

- הגנה על חופש המחאה והביטוי והפסקת הרדיפה המשטרתית בגין התבטאויות ברשת (המופעלת כמעט רק נגד ערבים ונגד יהודים המתנגדים לממשלה).
- הכשרת שוטרים לשיטור שוויוני והוגן ולמניעת גזענות והתנכלות לחברה הערבית, החרדית והאתיופית.
- קליטה המונית של שוטרים ערבים וייצוגם בתפקידי פיקוד.
- מדיניות של אפס סובלנות לגילויי גזענות מצד שוטרים.
- הפיכת תחנות המשטרה לשירותיות, והנגשתן לתושבי היישובים.
- הפסקת מדיניות הענישה הקולקטיבית וההתעמרות באזרחים הערבים.
- מדידת תחנות על סקרי אמון ציבור ושביעות רצון תושבים, ועל תוצאות אמיתיות (פענוחים והרשעות).
- תכנית הידברות קבועה ושיטתית בין המשטרה והמשרד לביטחון לאומי לבין הנהגת החברה הערבית, הרשויות המקומיות והוועדות העממיות.

6.

צעדים נוספים ורוחביים

- **שינויים מבניים:** נפעל להפריד בין המשטרה לצבא, להוציא מהמשטרה גופים צבאיים-למחצה כמו מג"ב, לפרק את המשמר הלאומי של בן-גביר, להשקיע ביחידות לאכיפת חוקי עבודה והגנת הסביבה, ולבטל יחידות שנועדו להתנכלות פוליטית לאוכלוסיות מוחלשות, כמו הסיירת הירוקה בנגב ומינהל אכיפה וזרים.
- **מאבק נחוש באלימות משטרתית:** חימוש חלק מהשוטרים בנשק אל-הרג ומגנים במקום נשק חם, הקפדה על שימוש במצלמות גוף, חקירה אפקטיבית והשעיה של שוטרים המואשמים בתקיפת אזרחים, וסילוק שוטרים שהאשימו אזרחים האשמות שווא כדי להצדיק את אלימותם. איסוף נתונים למדד אלימות משטרתית כדי להפחיתה. הגברת ההפרדה בין מח"ש והמשטרה, העלאת התקצוב והתקינה של מח"ש, הנמכת רף סמכות ההתערבות וזכות ראשונים בזירות בהן יש חשד להתנהלות לא תקינה של שוטרים וסוהרים כדי למנוע שיבוש חקירה.
- **מאבק נחוש בפשעי מין:** חקירת עבירות מין תיעשה רק בידי חוקרים וחוקרות ייעודיים שעברו הכשרה מקיפה, על-מנת למנוע פגיעה נוספת בנפגעות. ים, לשמור על כבודם.ן, ולהביא למיצוי הדין. כיום רק מיעוט מהנפגעות. ים מתלוננות. ים במשטרה, וגם אז מעל 80% מהתיקים נסגרים.
- **ביטול המאגר הביומטרי** והחלפתו בתעודות ביומטריות בלא מאגר, והגברת ההגנות על הפרטיות מפני שימוש לא מבוקר של רשויות אכיפה.
- **סוף להפרטת השיטור:** נבטל את חוק דרומי (המתיר לירות בפורצים) ואת כוח השיטור במימון חברת אנרגיה בגולן, ונפעל להחלפת מאבטחים פרטיים במרחב הציבורי בשוטרים (או ויתור על הדרישה לאבטחה כשאינה חיונית) ולצמצום מספר כלי הנשק שבידי אזרחים. כלל הגופים העוסקים בביטחון אישי (שיטור עירוני, פקחים, כיתות כוננות).

התוכנית מבוססת בחלקה על תובנות שפותחו באקדמיה, בארגוני החברה האזרחית, ובמשרדי הממשלה (כולל תוכניות שלא מומשו). מקום לכולנו מודה לכל השותפים למאבק בפשיעה.

לכלנו מיקום לכולנו

בראשות רולא דאוד ואלון-לי גרין

place4all.org.il